

Minder stampen, meer denken

Het motto van Seneca zal de meeste leerlingen aanspreken. Er wordt gewerkt aan het kennen van begrippen, het aanleren van basisinzichten en vervolgens het beter begrijpen van het actuele debat. Daarmee gaat Seneca verder dan het stampen van feiten en rijtjes en zo doet de methode recht aan de taxonomie van Bloom en de hogere denkvaardigheden.

Belangrijk in de lesstof zijn de zogeheten samenlevingsdilemma's. Elke samenleving in elke tijd heeft te maken met dilemma's die ontstaan als mensen samenleven. We hebben ze gerelateerd aan de vier domeinen van het examenprogramma. Leerlingen denken over deze dilemma's na en debatteren erover met elkaar aan de hand van speciaal bedachte stellingen. Op deze manier vormen leerlingen gedurende een schooljaar een mening over hun ideale inrichting van de samenleving.

Seneca

Nieuw: vwo maatschappijleer editie 2019

Vernieuwend en blijvend

Twee woorden die passen bij de nieuwe vwo-uitgave van Seneca voor maatschappijleer waarin maatschappelijk geluk de rode draad is.

Vernieuwend door de extra aandacht voor debat in samenwerking met de DebatUnie en de mogelijkheid voor formatief toetsen door de leerdoelen per hoofdstuk. Ook de aandacht in het boek voor filosofen en denkers als Bentham en Rawls is nieuw.

Blijvend in deze uitgave is de heldere, bondige schrijfstijl waardoor het boek leesbaar is voor leerlingen. Ook de concept-context benadering komt terug in dit boek waardoor leerlingen de begrippen zich steeds beter eigen maken.

Gratis Online Portal voor leerlingen

Op www.maatschappij-leer.nl biedt Seneca gratis allerlei extra's voor leerlingen aan:

- Van elke paragraaf een kort YouTube-filmpje met uitleg
- Achtergrondinformatie van teksten of opdrachten uit het boek
- Extra oefeningen
- Diagnostische toetsen

Op elke eerste pagina van het hoofdstuk staan de leerdoelen. Dit is het voorbeeld van het hoofdstuk over de rechtsstaat.

Actief leren zonder cijfer

Formatief toetsen wordt steeds vaker ingezet om te toetsen of leerlingen de lesstof beheersen. Met deze nieuwe uitgave van Seneca is dat ook mogelijk bij maatschappijleer. Elk hoofdstuk heeft leerdoelen waardoor een leerling weet wat er van hem verwacht wordt. Zo kan een leerling heel gericht feedback krijgen op zijn leren. Onderwijsonderzoekers Hattie en Marzano wijzen in hun onderzoek op het belang van feedback geven op de inhoud en tijdens het leerproces. Daarom heeft Seneca ervoor gekozen leerdoelen toe te voegen aan deze methode om formatief toetsen mogelijk te maken.

LEERDOELEN HOOFDSTUK 7

- Ik kan uitleggen wat de theorieën van Thomas Hobbes en Jean-Jacques Rousseau met het mensenrechtendilemma te maken hebben.
- Ik kan de vijf internationale systemen van het mensenrechtendilemma noemen en uitleggen.
- Ik kan met behulp van de waarden van het mensenrechtendilemma de veranderingen in de geschiedenis aan de democratische rechtsstaat in Nederland uitleggen.
- Ik kan de inrichting van de Nederlandse democratische rechtsstaat uitleggen met behulp van bijbehorende wetten, instituties en instellingen.
- Ik kan de zes beginselen van de democratische rechtsstaat uitleggen.
- Ik kan voorbeelden noemen van politieke partijen die kiezen voor meer vrijheid en partijen die kiezen voor meer orde.
- Ik kan uitleggen dat de democratische rechtsstaat in de toekomst waarschijnlijk niet zo is ingericht als nu en welke uitdagingen daarbij horen.
- Ik kan twee argumenten voor en twee argumenten tegen een maatschappelijke stelling over dit hoofdstuk geven.

Meer stellingen?
Zie [debatstelling.nl](#)
Verschillende
debatvormen?
Zie [DebatUnie.nl](#)
en het opdrachtenboek.

GRONDWETSARTIKELEN VERVALLEN ALS ZE NIET PER GENERATIE OPNIEUW PER REFERENDUM WORDEN GOEDGEKEURD.

Bij Seneca werken we met overzichtelijke schema's om de tekst voor leerlingen helder te maken.

§ 4.4 Inrichting en functies

De ideeën over het maatschappelijk geluk veranderden in de loop van de tijd. Er zijn in de geschiedenis verschillende 'antwoorden' gegeven op het dilemma van de verzorgingsstaat. Eerst lag de nadruk op eigen verantwoordelijkheid, later werd solidariteit belangrijk. In de twintigste eeuw was 'solidariteit met bestaanszekerheid' het antwoord, in de 21ste eeuw 'solidariteit met eigen verantwoordelijkheid'. De waarde solidariteit is daarmee een belangrijke basis voor de inrichting van de huidige verzorgingsstaat. In deze paragraaf bespreken we wetten, instituties en instellingen die horen bij de verzorgingsstaat en de functies van zo'n 'staat'.

WELZIJNSDILEMMA

Schema 10: welzijnsdilemma en de verzorgingsstaat

Sinds het Kinderwetje van Van Houten uit 1874 zijn er meer wetten gemaakt die te maken hebben met de verzorgingsstaat. Dat is breder dan uitkering en subsidies, er zijn meer onderdelen van het leven waarbij de overheid een taak op zich heeft genomen om mensen te beschermen.

Meer weten over de Grondwet van 1983? Zie Online Portal 4.4.

Inrichting
Voor het bekijken van de wetten maken we gebruik van de eerste 23 artikelen uit de Grondwet van 1983. Vijf daarvan zijn direct te relateren aan de verzorgingsstaat. Zo wordt in lid 1 van artikel 20 gesproken over bestaanszekerheid en in lid 3 staat impliciet dat Nederland kiest voor solidariteit. De artikelen 19, 21, 22 en 23 laten zien dat het welzijnsdilemma niet alleen over geldzaken gaat, maar ook over andere onderdelen van het welzijn van mensen. Zo staat in artikel 19 dat de overheid zich bezighoudt met het zorgen voor genoeg arbeidsplaatsen en het recht van werknemers op een veilige en gezonde werkomgeving. Zo hebben werknemers in de horeca sinds de invoering van het rookverbod in 2008 een rookvrije werkplek. In artikel 23 gaat het over onderwijs en dat is zowel voor de kinderen zelf als voor de samenleving als geheel belangrijk.

Een samenleving is net als een woonhuis. Een huis kent een inrichting die iets zegt over de voorkeuren van de bewoners. Net zoals een bepaalde inrichting van de woonkamer is de verzorgingsstaat een bepaalde inrichting van het welzijnsdilemma.

De inrichting van de samenleving vergelijken we met de inrichting van een huis.

Een voorbeeld van een verwijzing in de kantlijn naar de Online Portal.

Samenwerking met DebatUnie

Samen met de DebatUnie heeft Seneca voor elk hoofdstuk een debatstelling geformuleerd om het hoofdstuk op die manier te kunnen verwerken. De stellingen staan op de beginpagina van het hoofdstuk en in het opdrachtenboek staan er opdrachten bij. Van een publieksdebat over studiefinanciering tot een spreekopdracht over een duurzaamheid in de politiek, van een debat over vernieuwing over de kieswet tot een pitch over sociale dienstplicht.

Seneca in de praktijk

Simone Hendriks werkte als docent maatschappijleer en maatschappijwetenschappen op twee scholen tegelijk met verschillende methoden.

Wat waardeer jij aan Seneca?

'De methode is gericht op waarden en zo kan je als docent iets abstracts als de maatschappij dichterbij leerlingen brengen. De leerling laten nadenken over welke waarden hij of zij belangrijk vindt kan heel goed met de methode.'

Hoeveel ruimte heb jij als docent met Seneca?

'Seneca vertelt een verhaal op hoofdlijnen en als docent kun je je eigen keuzes maken waar je dieper op in wilt gaan. En omdat er veel verbanden tussen de verschillende hoofdstukken worden gelegd, wordt het meer een verhaal rondom de lijn van het maatschappelijk geluk.'

Is het overstappen naar Seneca intensief?

'Nee! Het boek is heel toegankelijk en het werkt heel stapsgewijs waardoor je er als docent zo inkomt. Ook de benaderbaarheid van de auteurs zorgt ervoor dat moeilijkheden tijdens het overstappen opgelost worden!'

De auteurs van Seneca staan voor de klas als docenten maatschappijleer en maatschappijwetenschappen. Zij willen dat de leerlingen de lesstof van maatschappijleer snel en eenvoudig kunnen begrijpen en toe kunnen passen.

Lennart Schra, auteur (rechts op de foto):
"We beginnen het boek met basisbegrippen om de samenleving te kunnen analyseren, zoals waarden,

belangen en dilemma's. Leerlingen moet die snappen en kunnen toepassen op het nieuws. Daarna werken we eindtermen uit bij de zogenaamde domein hoofdstukken. Daarbij hebben we gekozen voor een verdieping door middel van internationale vergelijkingen en de visies van verschillende denkers. Bekende denkers als Hobbes en Rousseau komen aan bod, maar ook een verrassende stap naar oosterse denkers. Voldoende om alle leerlingen uit te dagen."

Marco Veldman, auteur (links op de foto):
"Ons nieuwste boek heeft een frisse, moderne vormgeving gekregen. We werken aan de hand van de ervaren Senecalijn waarbij de leerlingen de basisbegrippen leren, in staat zijn om eenvoudige analyses te maken en daardoor de aangeboden informatie kunnen begrijpen. De gevarieerde opdrachten in het opdrachtenboek helpen daarbij. Het gaat niet om de rijtjes en feitjes maar om het toepassen van begrippen in actuele onderwerpen. Zo leert de leerling niet voor de volgende toets maar voor het leven."

Seneca: van en voor docenten.

Seneca bestellen?

De methode maatschappijleer voor vwo bestaat uit een lesboek en een opdrachtenboek. Een opdrachtenboek is verhuurbaar. Dat betekent dat het fraai uitgevoerd kan worden en toch laaggeprijsd kan blijven. Een opdrachtenboek is geen werkboek dat elk jaar wordt weggegooid maar een full-colour en volwaardig boek dat met net zoveel zorg is samengesteld als het lesboek. Seneca heeft hiervoor gekeken naar methoden van andere vakken en is, in overleg met boekenleveranciers, tot deze oplossing gekomen.

Seneca maatschappijleer vwo lesboek 4e Editie, ISBN 9789492716033

Seneca maatschappijleer vwo opdrachtenboek 4e Editie, ISBN 9789492716040

www.maatschappij-leer.nl

Wat heeft Seneca u te bieden?

Seneca biedt lesmethoden voor maatschappijleer en maatschappijwetenschappen op verschillende niveaus. Met onze les- en opdrachtenboeken willen wij de leerlingen kennis en vaardigheden geven die ze nodig hebben om als democratische burgers hun plek in te nemen in de maatschappij. Dit onder het motto: minder stampen, meer denken.

U als docent bieden we hulpmiddelen aan zoals simulatie- en rollenspelen en een toetsenbank. Ook op het digitale vlak timmeren we aan de weg met digitale methoden en een gratis Online Portal. Kenmerkend voor Seneca is dat we graag naar u luisteren en met u in gesprek om ons vak en de methode te verbeteren.